

Dr. Maviş Özge Özgan

Bayan Akinte 39 yaşında primigravid olup antiemetik ve hidrasyonla düzelen ciddi hiperemezisi vardır. Pelvik ultrasonografi ile doğrulanmış ikiz gebeliği mevcuttur. Hasta primer anovulatar, subfertilidir ve bu gebelik klomifen sitrat tedavisi sonucu olur.

İkiz gebeliğin predizipozan faktörleri nelerdir?

Aile hikayesi, daha önce çoğul gebelik öyküsü, artmış anne yaşı, ovulasyon indüksiyonu (klomifen ile %10, gonadotropinlerle %30 ve in vitro fertilizasyon [IVF] ile %25-30) ve ırk (Japon ırkında 7/1000, Nijerya ırkında 40/1000) sorgulanmalıdır.

ÖNEMLİ NOKTA

İkiz gebelik oranı tüm gebeliklerin yaklaşık %1 i kadar olup üçte ikisi dizigotik , üçte biri de monozigotiktir. Üçüz insidansı ise 1/4000'dir. Reprodüktif tekniklerin artması sonucunda artmış bir insidans mevcuttur.

Bayan Akinte ikiz gebeliğin nedenlerini ve farklı tiplerini öğrenmek ister. Ona neler anlatırsınız?

İki ya da daha fazla ovum dizigotik ikiz (non-identikal) forma fertilize olur veya tek fertilize yumurta bölünerek monozigotik (identikal) ikiz formu oluşturur.

Bir dizigotik ikiz gebelikte her fetus kendi plasentasına (her biri ayrı ve kaynaşmış), amnion ve koryona sahiptir. Oysa ki bir monozigotik gebelikte

durum daha kompleks olup embriyonun bölünme zamanına bağlı olarak değişir:

- *Embriyonun 3. günde bölünmesi:* iki koryon, iki amnion (dikoryonik, diamniyotik)
- *Embriyonun 4-7. günde bölünmesi:* tek plasenta, tek koryon, iki amnion (monokoryonik, diamniyotik)
- *Embriyo 8-12. günde bölünmesi (nadir):* tek plasenta, tek koryon ve tek amniyon (monokoryonik, monoamniyotik)
- *Embriyo 13. günde bölünmesi (çok nadir):* yapışık veya siyam ikizi

Ultrasonografik tarama bize gösterdi ki bu hastada 10+3 haftalık dikoryonik ve diamniyotik ikiz gebelik olup, her iki fetusun kalp atışı mevcuttur. Bayan Akinte ikizlerin identikal olup olmadığını bilmek istiyor.

İkizlerin monozigotik veya dizigotik olduğunu nasıl anlatırsınız?

Eğer ultrasonografide görülen monozigotik bir plasentasyon identikali (monozigotik ikiz) düşündürür. Dikoryonik bir plasentada zigoziteyi saptamak ikizler farklı cinsiyette değilse pek mümkün değildir.

Zigositenin tanımlanması şu durumlarda işe yarayabilir:

- İlerleyen hayatlarında ikizlerin medikal durumlarında karar vermede (örn. hastalığın genetik riskini belirlemede)
- İkiz tarama çalışmalarına katılımda
- Arkadaş, akraba veya yabancıların sorularına kolay ve açık cevap verebilmede

Zigosite yalnızca DNA taraması ile kesin olarak belirlenebilir. Bu da amniyosentez, koryon villus örnekleme (CVS), kordosentez ve doğumdan sonra kordon kanından DNA tetkiki veya yanak mukozasından küçük bir pamuklu çubukla alınan örnek veya kan örneği ile yapılabilir.

Koryoniseninin saptanması ultrasonografik olarak yapılabilir ve fetus cinsiyeti, plasenta sayısı ve iki amnion kesesi arasındaki membranın karakteristiği ile değerlendirilmesi oldukça güvenlidir. Farklı cinsi-